

2023/2129(DEC)

12.2.2024

MIŠLJENJE

Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

upućeno Odboru za proračunski nadzor

o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2022., dio III. – Komisija i izvršne agencije (2023/2129(DEC))

Izvjestitelj za mišljenje: Pascal Canfin

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane poziva Odbor za proračunski nadzor da kao nadležni odbor u prijedlog odluke koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. zadovoljan je načinom na koji se Komisija tijekom 2022. ukupno koristila sredstvima u proračunskim naslovima za okoliš, djelovanje u području klime, javno zdravlje i sigurnost hrane;
2. zadovoljan je radom pet decentraliziranih agencija koje pod njezinom nadležnošću obavljaju tehničke, znanstvene i upravljačke zadaće, čime pomažu institucijama Unije pri razradi i provedbi politika u područjima okoliša, djelovanja u području klime, javnog zdravlja i sigurnosti hrane, kao i izvršenjem proračuna tih agencija; naglašava da se, s obzirom na razmjere trenutačnih i budućih izazova, moraju osigurati primjerena sredstva i odgovarajući broj osoblja za agencije i glavne uprave Komisije koje se bave područjem zaštite okoliša, djelovanja u području klime, javnog zdravlja i sigurnosti hrane;
3. ističe da je Komisija odgovorna za osiguravanje pravilne primjene prava EU-a u svim državama članicama i stoga poziva Komisiju da osigura dovoljan broj osoblja u Glavnoj upravi za okoliš i drugim službama relevantnima za to područje, kao što su DG Sante i DG Klima, kao i u timu za zaštitu okoliša u okviru Pravne službe Komisije, kako bi se osigurala puna provedba zakonodavstva o okolišu;

Djelovanje u području okoliša i klime

4. napominje da je 2022. proračun Glavne uprave za okoliš dosegnuo 567 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 470 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje te da je bilo zaposleno 511 članova osoblja; ističe da je stopa izvršenja odobrenih sredstava kojima izravno upravlja Glavna uprava za okoliš na kraju godine bila viša od 99 %;
5. pozdravlja činjenicu da je 2022. povećan udio plaćanja koja je izvršila Glavna uprava za okoliš, a koja su premašivala zakonske rokove (3,93 % u usporedbi s 1,51 % u 2021.);
6. napominje da je 2022. Glavna uprava za klimatsku politiku upravljala s 33,80 milijuna EUR pod naslovom „Klimatska politika” proračuna Unije, dok je 2 897,4 milijuna EUR bilo dostupno za inovacijski fond; također napominje da je na kraju godine spomenuta glavna uprava raspolagala s 310 članova osoblja; smatra da je poželjno da taj broj raste, s obzirom na sve veći broj zadataka povezanih, među ostalim, s napredovanjem Unije prema ostvarivanju klimatske neutralnosti do 2050.;
7. napominje da preliminarne procjene (temeljene na odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza) doprinosa glavnih programa u području klime pokazuju da je 34,8 % proračuna EU-a 2022. bilo namijenjeno klimatskoj politici, u skladu s planovima Međuinstitucijskog sporazuma prema kojima će najmanje 30 % višegodišnjeg financijskog okvira (VFO-a) za razdoblje 2021. 2027. biti upotrijebljeno u tu svrhu;

8. prima na znanje promjene u metodologiji koju Komisija koristi za praćenje klimatskih promjena iz 2022. kao odgovor na zabrinutost izraženu zbog nalaza Revizorskog suda iz tematskog izvješća br. 09/2022¹, u kojem se navodi da prijavljena potrošnja nije uvijek bila relevantna za djelovanje u području klime, da je iznos za koji je prijavljeno da je potrošen u tu svrhu bio precijenjen za najmanje 72 milijarde EUR, što znači da je samo oko 13 % proračuna za razdoblje 2014. 2020. potrošeno u svrhe u području klime; mišljenja je da su to alarmantni podaci; potiče Komisiju da u metodologiji praćenja razlikuje ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama podjelom kategorije praćenja i izvješćivanja na prilagodbu klimatskim promjenama i na njihovo ublažavanje;
9. ističe važnost odgovarajućeg nadzora rashoda u području klime i bioraznolikosti u proračunu EU-a i poziva Komisiju na odgovornost za provedbu stabilne i pouzdane metodologije, u skladu s obvezama preuzetima u sporazumu o VFO-u i stavku 16.d Međuinstitucijskog sporazuma od 16. prosinca 2020.; poziva Komisiju da izbjegne zavaravajuće krivo predstavljanje doprinosa potrošnji na ciljeve u području klime i bioraznolikosti, nepostojanje eksplicitnih ciljeva i samo djelomično pokrivanje mogućih negativnih ili nejasnih učinaka na klimu i bioraznolikost; priznaje da postoje intervencije koje donose zajedničke koristi, ali naglašava da se treba izbjeći dvostruko računanje;
10. poziva Komisiju da Parlamentu dostavi godišnje izvješće s detaljnim podacima o doprinosu svake proračunske stavke ciljevima koji su povezani s uključivanjem klimatskih mjera i biološkom raznolikošću, kako bi se olakšalo njihovo praćenje; nadalje poziva Komisiju da izvijesti o tome postoji li neka proračunska stavka koja nije u skladu s kriterijem nenanošenja bitne štete u smislu Uredbe o taksonomiji;
11. izražava žaljenje zbog zaključka Revizorskog suda iz njegova tematskog izvješća br. 16/2021² da poljoprivredna sredstva EU-a namijenjena djelovanju u području klime nisu doprinijela smanjenju emisija stakleničkih plinova; dijeli mišljenje Revizorskog suda da bi nova zajednička poljoprivredna politika trebala biti usmjerena na smanjenje emisija iz poljoprivrede te da bi trebala biti odgovornija i transparentnija u pogledu svojeg doprinosa ublažavanju klimatskih promjena;
12. ponovno izražava duboku zabrinutost zbog toga što se u godišnjem izvješću o radu Glavne uprave za klimatsku politiku za 2022. ponavlja zadržka o znatnim sigurnosnim rizicima utvrđenima u održavanju i radu Registra Unije za sustav EU-a za trgovanje emisijama, kako je navedeno u godišnjim izvješćima o radu od 2010.;

Javno zdravlje, sigurnost hrane, zdravlje i dobrobit životinja te zdravlje biljaka

13. ističe ulogu koju je Glavna uprava za zdravlje i sigurnost hrane imala u omogućivanju koordiniranog odgovora na pandemiju bolesti COVID-19 u svim državama članicama tijekom 2022.; prepoznaje rad na stvaranju europske zdravstvene unije, na postizanju potpune operativnosti HERA-e, na mjerama u okviru europskog plana za borbu protiv raka i farmaceutske strategije za Europu, kao i na provedbi strategije „od polja do stola”;

¹ Potrošnja sredstava u području klime u okviru proračuna EU-a za razdoblje 2014. – 2020. Prijavljeni iznos veći je od stvarnoga, 30. svibnja 2022.

14. napominje da je 2022. Glavna uprava za zdravlje i sigurnost hrane upravljala proračunom u svojim područjima politike u iznosu od 644,20 milijuna EUR (smanjenje u odnosu na 1 162,42 milijuna EUR u 2021., uglavnom zbog smanjene potrošnje na hitnu potporu unutar Unije) i da je imala 791 člana osoblja; opaža da je stopa izvršenja obveza i plaćanja porasla na 92,43 %, odnosno 90,90 %;
15. primjećuje da je Glavna uprava za zdravlje i sigurnost hrane 2022. imala prosječnu stopu preostale pogreške od 0,7 %, što je ispod praga značajnosti od 2 %;

Tijelo za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA)

16. napominje da je HERA, nakon što je 1. listopada 2021. osnovana kao interna služba Komisije, povećala svoje djelovanje tijekom 2022. i da je njezina misija podupirati prioritete Komisije u području javnog zdravlja, pripravnosti i upravljanja krizama u sektorima zdravstva, istraživanja i inovacija te industrije; sa zabrinutošću primjećuje preklapanje odgovornosti i udvostručavanje napora između mandata Glavne uprave HERA i Glavne uprave SANTE te Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti; poziva Komisiju da osigura dodanu vrijednost HERA-e kao sastavnog dijela Komisije i da spriječi udvostručavanje rada i resursa;
17. napominje da je HERA 2022. dobila sredstva u iznosu od 438 milijuna EUR i povećala broj osoblja s 30 na 80 članova; napominje da je financijsko upravljanje HERA-e u potpunosti delegirano drugim subjektima. napominje da je a) Glavna uprava INTPA isplatila 430 milijuna eura u ime HERA-e u okviru Instrumenta za hitnu potporu u obliku unakrsnog daljnjeg delegiranja i da je b) 100 % proračuna HERA-e za „EU za zdravlje” za 2022. izvršila Izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo (HaDEA), u ukupnom iznosu od 275 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza; c) HERA je Glavnoj upravi ECHO, u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu, sudelegirala 580,5 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za stvaranje zaliha medicinskih protumjera kao odgovora na opsežne kemijske, biološke, radiološke i nuklearne izvanredne situacije; d) Glavna uprava RTD u okviru programa Obzor Europa 2022. namijenila je HERA-i projekte u vrijednosti od oko 125 milijuna EUR kojima se pridonosi ciljevima HERA-e; Konstatira da je HERA partnerskim glavnim upravama povjerila provedbu postupaka unutarnje kontrole kako bi osigurala odgovarajuće upravljanje rizicima povezanim sa zakonitošću i pravilnošću povezanih transakcija za koje su odgovorne, uzimajući u obzir višegodišnju narav programa i prirodu dotičnih plaćanja; napominje da partnerske glavne uprave snose odgovornost za delegirana odobrena sredstva i o njima izvješćuju u svojem godišnjem izvješću o radu;
18. žali zbog toga što se odluka Komisije o financiranju HERA-e u velikoj mjeri oslanjala na program „EU za zdravlje”, čime je proračun smanjen za više od polovine, uz doprinos programa „EU za zdravlje” u iznosu od 2,795 milijardi EUR za HERA-u u razdoblju od 2021. do 2027.; sa zabrinutošću napominje da je takvo smanjenje utjecalo na sposobnost ambicioznog financiranja drugih aktivnosti programa „EU za zdravlje”, kako je predviđeno Uredbom (EU) 2021/522, uključujući ugrožavanje mjera u okviru europskog plana za borbu protiv raka i potrebnu potporu za stvaranje europskog prostora za zdravstvene podatke; žali zbog toga što je Komisija dodjeljivanjem tako velikih iznosa HERA-i prekršila dogovorene gornje granice financiranja minimalne i

maksimalne potrošnje utvrđene u Uredbi „EU za zdravlje”;

19. s velikom zabrinutošću primjećuje blisku suradnju dužnosnika Komisije i industrije u okviru aktivnosti HERA-e; poziva na uspostavu strogih pravila o transparentnosti i sukobu interesa kako bi se osiguralo povjerenje javnosti u HERA-u i njezina neovisnost o komercijalnim akterima; izražava zabrinutost zbog toga što HERA do kraja 2022. nije razvila i provela postupak za prijavljivanje iznimaka i slučajeva neusklađenosti ni strategiju za borbu protiv prijevara;
20. ističe da u izvješću Komisije „o stečenim iskustvima” o pandemiji bolesti COVID-19 nije ispitana uspješnost postupka nabave cjepiva, osim ukupnog ishoda; potiče Komisiju da primjenjuje visok stupanj transparentnosti na sve sadašnje i buduće zajedničke ugovore u okviru javne nabave i na povezane ugovore o kupnji u području zdravstva; osim toga, potiče Komisiju da uspostavi čvrst i transparentan okvir javne nabave EU-a za slučajeve kada se djelomično ili u potpunosti koriste sredstva iz proračuna EU-a, koji bi Parlamentu omogućio sveobuhvatni nadzor, posebno nad glavnim rashodovnim područjima povezanim s gospodarskim, sigurnosnim ili zdravstvenim krizama; u skladu s prevladavajućim javnim interesom navedenim u Uredbi (EZ) br. 1049/2001 i potrebom za osiguravanjem povjerenja javnosti; poziva Komisiju da u potpunosti stavi na raspolaganje sve sklopljene (napredne) ugovore o kupnji cjepiva i terapeutika za bolest COVID-19;
21. na temelju dostupnih podataka i izvješća o izvršenju smatra da se Komisiji može dati razrješnica za izvršenje proračuna za financijsku godinu 2022., unatoč određenim prethodno opisanim čimbenicima upozorenja u vezi s rashodima u području okoliša, klime, javnog zdravlja i sigurnosti hrane, pod uvjetom da se pruže dostatna jamstva da će se opisani nedostaci ukloniti u sljedećem razdoblju;
22. podsjeća na obvezu Komisije da do 2025. provede temeljitu reviziju provedbe operacija HERA-e i da razmotri promjenu njezine strukture i upravljanja, među ostalim kako bi je pretvorila u istinsku agenciju s autonomnim proračunom.

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE**

Predsjednik u svojstvu izvjestitelja izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da nije primio nikakve informacije ni od jednog subjekta ili osobe koje bi u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku trebalo navesti u ovom Prilogu.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	24.1.2024
Rezultat konačnog glasovanja	+: 67 -: 12 0: 6
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Catherine Amalric, Maria Arena, Hildegard Bentele, Michael Bloss, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Maria Angela Danzi, Esther de Lange, Christian Doleschal, Bas Eickhout, Hélène Fritzon, Malte Gallée, Anja Hazekamp, Martin Hojsik, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Petros Kokkalis, Peter Liese, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Lydie Massard, Liudas Mažylis, Marina Measure, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Nikos Papandreou, Francesca Peppucci, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Günther Sidl, Maria Spyraiki, Edina Tóth, Achille Variati, Petar Vitanov, Mick Wallace, Emma Wiesner, Michal Wiezik
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Christophe Clergeau, Margarita de la Pisa Carrión, Martin Häusling, Ska Keller, Sara Matthieu, Manuela Ripa
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Mazaly Aguilar, Katarina Barley, Sergio Berlato, Daniel Buda, Asger Christensen, Nathalie Colin-Oesterlé, Ana Collado Jiménez, Marie Dauchy, Matthias Ecke, Pietro Fiocchi, Gianna Gancia, Paola Ghidoni, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Peter Jahr, Billy Kelleher, Danilo Oscar Lancini, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Thierry Mariani, Nora Mebarek, Dace Melbārde, Nicola Procaccini, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone, Ivan Vilibor Sinčić, Sara Skytvedal, Michaela Šojdrová, Idoia Villanueva Ruiz, Alexandr Vondra, Veronika Vrecionová, Thomas Waitz, Jörgen Warborn, Stefania Zambelli

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

67	+
NI	Maria Angela Danzi, Edina Tóth
PPE	Hildegard Bentele, Daniel Buda, Ana Collado Jiménez, Christian Doleschal, Peter Jahr, Esther de Lange, Peter Liese, Elżbieta Katarzyna Lukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Liudas Mažylis, Dace Melbārde, Dolors Montserrat, Ljudmila Novak, Francesca Peppucci, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Sara Skytvedal, Michaela Šojdrová, Maria Spyrali, Jörgen Warborn, Stefania Zambelli
Renew	Catherine Amalric, Pascal Canfin, Asger Christensen, Martin Hojsík, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Billy Kelleher, Erik Poulsen, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Emma Wiesner, Michal Wiezik
S&D	Maria Arena, Katarina Barley, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Christophe Clergeau, Matthias Ecke, Helène Fritzon, Javi López, César Luena, Nora Mebarek, Alessandra Moretti, Nikos Papandreou, Günther Sidl, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Marina Mesure, Silvia Modig, Idoia Villanueva Ruiz, Mick Wallace
Verts/ALE	Michael Bloss, Bas Eickhout, Malte Gallée, Martin Häusling, Ska Keller, Lydie Massard, Sara Matthieu, Ville Niinistö, Manuela Ripa, Thomas Waitz

12	-
ECR	Mazaly Aguilar, Sergio Berlato, Pietro Fiocchi, Teuvo Hakkarainen, Margarita de la Pisa Carrión, Nicola Procaccini, Alexandr Vondra, Veronika Vrecionová
ID	Marie Dauchy, Catherine Griset, Thierry Mariani
NI	Ivan Vilibor Sinčić

6	0
ID	Gianna Gancia, Paola Ghidoni, Danilo Oscar Lancini, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone
PPE	Nathalie Colin-Oesterlé

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani